

Форма № 09/18
Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Диктаторські режими ХХ ст.

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань _____
(цифра і назва галузі знань)

спеціальність для всіх спеціальностей
(код і назва спеціальності)

освітня програма /
спеціалізація _____
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою української і всесвітньої історії та культури

протокол № 8 від 10.01.19

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Майданевич Сніжана Борисівна, кандидат історичних наук, ст. викладач кафедри української і всесвітньої історії та культури.

Рецензент програми:

Дроздов Віктор Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів: 4</i>	<i>Лекції:</i>	
	26	6
<i>Модулів: 1</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 120</i>		
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: II</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
<i>Семестр: III</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
	22	6
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне: 3; 1</i>		
<i>- самостійна робота: 4-5; 7</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю: залік</i>		
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Диктаторські режими ХХ ст.» виступають культові світові диктатори ХХ ст. і їх суспільно-політична, економічна та культурна діяльність.

Мета вивчення дисципліни полягає в аналізі особистісних характеристик найвідоміших диктаторів ХХ ст., процесів формування їхньої політичної кар'єри та становлення авторитарних режимів, з окресленням специфічних рис, а також у формуванні цілісного уявлення щодо наслідків окремих прикладів тоталітарного правління в різних країнах Європи, Америки, Азії та Африки в зазначений період.

Передумови для вивчення дисципліни: «Нова та новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки», «Нова та новітня історія країн Центрально-Східної Європи», «Нова та Новітня історія країн Азії та Африки», «Історія СРСР».

Міждисциплінарні зв'язки. Проблематика курсу «Диктаторські режими ХХ ст.» пов'язана з низкою дисциплін: «Нова та новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки», «Нова та новітня історія країн Центрально-Східної Європи», «Нова та Новітня історія країн Азії та Африки», «Історія країн Азії, Африки та Латинської Америки», «Історія СРСР», «Історія Румунії та Молдови», «Історія вчень про державу і право», «Теорія та історія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Філософія».

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знати: найвідоміших світових диктаторів ХХ ст., особливості їх внутрішньо- та зовнішньополітичної діяльності та ідеологічних переконань; шлях і методи приходу до влади та становлення одноосібної диктатури; процес формування культу особи та ідеологізації суспільства; основні приклади та наслідки авторитарного правління в країнах Європи, Америки, Азії та Африки; категоріальний апарат з історії та права; взаємозалежність глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин.

Уміти: складати історичні та політичні портрети найвідоміших світових диктаторів ХХ ст.; виявляти основні риси диктаторських режимів, з окресленням їх специфічних рис; виокремлювати передумови встановлення тоталітаризму в різних державах світу, визначати їх вплив на суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток країни.

Комунікації: формувати комунікаційну стратегію з дотриманням етичних норм зі всіма учасниками освітнього процесу; розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва; демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі; дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні та світі.

Автономність та відповідальність: вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції; аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; демонструвати самостійність і відповідальність при виконанні функціональних обов'язків.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Вступ до курсу «Диктаторські режими ХХ ст.»	1	1					2	1	1					4
2.	Тема 2. СРСР в умовах сталінізму	4	2	2				4							6
3.	Тема 3. Диктаторський режим Б. Муссоліні в Італії	2	1	1				2							6
4.	Тема 4. Нацистський режим А. Гітлера в Німеччині	4	2	2				4	2	2					4
5.	Тема 5. Іспанія в період диктатури Ф. Франко (1939-1975)	2	1	1				2							6
6.	Тема 6. «Епоха Чаушеску» в Румунії	1	1					4							6
7.	Тема 7. Китай в роки правління Мао Цзедуна (1943-1976)	2	1	1				4							6
8.	Тема 8. Камбоджа в період «червоних кхмерів». Диктатура Пол Пота	3	2	1				4	1	1					4
9.	Тема 9. Корейської Народно-Демократичної Республіки за часів Кім Ір Сена та Кім Чен Іра	4	2	2				4	1	1					6
10.	Тема 10. Диктатура Саддама Хусейна в Іраці (1979-2003)	2	1	1				2							6
11.	Тема 11. «Батько чилійського народу» – Аугусто Піночет	2	1	1				4	2	1	1				4

12.	Тема 12. Кубинський революціонер і диктатор Фідель Кастро	3	2	1				4	2	1	1				6
13.	Тема 13. Парагвайський диктатор Альфредо Стресснер	2	1	1				3			1				6
14.	Тема 14. Правління воєнної хунти на чолі з Хорхе Віделою в Аргентині	2	1	1				4			1				6
15.	Тема 15. Лівія в роки правління Муаммара Каддафі	2	1	1				4							6
16.	Тема 16. Тоталітарний режим Іді Аміна в Уганді	2	1	1				3	1	1					4
17.	Тема 17. Президентство Семюеля Каньйона Доу та Чарльза Тейлора в Ліберії	3	2	1				4							6
18.	Тема 18. Авторитаризм Мобуту Сесе Секо в Конго	2	1	1				3							6
19.	Тема 19. Президенти-диктатори Екваторіальної Гвінеї – Франциско Масіас Нгема та Теодоро Обіанг Нгема	2	1	2				4	2	2					6
20.	Тема 20. Найексцентричніший диктатор ХХ ст. – Жан Бедель Бокасса	2	1	1				3							4
Проміжний контроль								4							
Разом:		48	26	22				72	12	6	6				108

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Вступ до курсу «Диктаторські режими ХХ ст.». Мета та завдання курсу. Види політичних режимів. Тоталітаризм: виникнення та основні параметри. Особливості функціонування тоталітарного режиму. Моделі тоталітаризму. Диктаторський режим. Авторитаризм. Військова диктатура. Гібридні політичні режими. Фашизм, націонал-соціалізм (нацизм), більшовізм, комунізм. Культ особи. Державний переворот. Революція. Громадянська війна. Опозиція.

Тема 2. СРСР в умовах сталінізму. Становлення та утвердження радянського тоталітарного режиму. Сталінізм як тоталітарний режим комуністичного типу. Й. Сталін. Ідеологічні аспекти сталінської диктатури. Інституційні основи сталінської системи. Політичні процеси. Економіка СРСР в епоху сталінізму. Соціальна політика. Сталінський терор. Культ особи як соціокультурний аспект. Україна в умовах сталінізму.

Тема 3. Диктаторський режим Б. Муссоліні в Італії. Встановлення фашистської диктатури в Італії. Б. Муссоліні. Відносини з церквою. Лютеранський пакт. «Доктрина фашизму» Б. Муссоліні. Внутрішня політика. Зовнішня політика. Встановлення однопартійності та знищення опозиції. Ідеологізація суспільства.

Тема 4. Нацистський режим А. Гітлера в Німеччині. Прихід до влади А. Гітлера. Історичний портрет А. Гітлера. Соціальна база німецького нацизму. Економічна, соціальна та ідеологічна політика гітлерівського режиму. Окультизм Третього Рейху. Терор. Антисемітизм. Зовнішньополітичні плани А. Гітлера.

Тема 5. Іспанія в період диктатури Ф. Франко (1939-1975). Закінчення громадянської війни та встановлення диктатури Ф. Франко. Соціальна основа та ідеологічна доктрина франкізму. Протидія авторитарному режиму Ф. Франко. Суспільно-політичний розвиток франкістської Іспанії (1939-1975). Репресивна діяльність. Економіка часів франкістського режиму. Експансіоністські претензії.

Тема 6. «Епоха Чаушеску» в Румунії. Н. Чаушеску – політичний і державний діяч. Формування культу особи Н. Чаушеску. Реорганізація політичної системи. Непотизм. Особливості національної політики. Соціальна політика. «Червневі тези». Економіка Румунії в період диктатури. Зростання соціальної напруги. Стан культури та науки. Автономістський курс у зовнішній політиці. Державний переворот і падіння комуністичного режиму Н. Чаушеску.

Тема 7. Китай в роки правління Мао Цзедуна (1943-1976). Дитячі та юнацькі роки Мао Цзедуна. Початок політичної діяльності. «Великий похід» і перемога Мао Цзедуна в громадянській війні. Китайська народна республіка. Політичний і соціально-економічний розвиток Китаю в умовах диктатури.

«Великий стрибок». Політика «трьох червоних знамен». Концепція трьох світів. Опозиційний режим. «Велика пролетарська культурна революція». Маоїзм.

Тема 8. Камбоджа в період «червоних кхмерів». Диктатура Пол Пота. Громадянська війна в Камбоджі (1967-1975). Демократична Кампучія: політичне оформлення режиму та боротьба за владу. Пол Пот. Соціальна політика в період «червоних кхмерів». Аграрні перетворення в країні. «Великий стрибок». Масовий терор. Боротьба з політичними опонентами. Формування внутрішньої опозиції диктаторському режиму Пол Пота (1977-1978). Протистояння з В'єтнамом і крах режиму.

Тема 9. Корейська Народно-Демократична Республіка за часів Кім Ір Сена та Кім Чен Іра. Політична та військова діяльність Кім Ір Сена. Війна Північної та Південної Кореї. Внутрішня та зовнішня політика «вічного президента». Ідеологія чучхе. Кім Чен Ір – політичний і державний діяч. Військова кар'єра. Суспільно-політичний розвиток КНДР в добу «великого вождя» Кім Чен Іра. Культ особи диктаторів.

Тема 10. Диктатура Саддама Хусейна в Іраці (1979-2003). Саддам Хусейн – людина, політик, державний діяч. Політична кар'єра. Партія арабського соціалістичного відродження. Президент Іраку. Культ особи. Модернізація країни. Опозиція та замаху. Ірано-Іракська війна (1980-1988). Вторгнення до Кувейту. «Анфаль». Відносини з США. Повалення режиму.

Тема 11. «Батько чилійського народу» Аугусто Піночет. Державний переворот і прихід до влади А. Піночета. Особистість А. Піночета. Політична система в роки правління А. Піночета. Карально-репресивний апарат. Управління національної розвідки. «Караван смерті». Економічна політика та її наслідки. Референдум 5 січня 1978 р. Конституція 1980 р. Урядова криза та становлення опозиційного руху. Відставка.

Тема 12. Кубинський революціонер і диктатор Фідель Кастро. Характеристика особистості Фіделя Кастро. Початок революційної діяльності. «Покоління століття». Перемога революції. «Рух 26 липня». Зовнішня політика та «Карибська криза». Конституція 1976 р. Перебудова економіки. Політичні репресії. Спроби відлучення від влади кубинського лідера. Кінець епохи.

Тема 13. Парагвайський диктатор Альфредо Стресснер. Військовий державний переворот і встановлення диктатури А. Стресснера. Політична система. Соціальна та економічна політика. «Економічне диво». Боротьба з опонентами. Операція «Кондор». Геноцид і рабство в Парагваї. Міжнародні зв'язки. Антиурядові виступи. Повалення режиму А. Стресснера.

Тема 14. Правління воєнної хунти на чолі з Хорхе Віделою в Аргентині. Армійська кар'єра. Перемога воєнної хунти і прихід до влади Х. Відела. Процес національної реорганізації. «Брудна війна» в Аргентині. Економічні реформи.

Зовнішня політика. Операція «Чарлі». Відновлення демократії та подальша доля экс-диктатора.

Тема 15. Лівія в роки правління Муаммара Каддафі. Біографія М. Каддафі. Повалення монархії та встановлення нового політичного режиму в Лівії. «Зелена книга». Джамахірія (1977-2013). Соціальна політика та економічні перетворення. Зовнішня політика. Боротьба з інакомисленням. Громадянська війна в Лівії та вбивство М. Каддафі.

Тема 16. Тоталітарний режим Іді Аміна в Уганді. Дитячі та юнацькі роки Іді Аміна. Військова кар'єра. Державний переворот 1971 р. і прихід до влади І. Аміна. Ідеологічні переконання. Тотальний терор. Національна політика та расизм. Релігійна проблема. Економічне становище країни. Війна з США. «Армія національного визволення Уганди». Війна з Танзанією та падіння дикторського режиму.

Тема 17. Президентство Семюеля Каньйона Доу та Чарльза Тейлора в Ліберії. Державний переворот і захоплення влади С. Каньйоном Доу. Суспільно-політичні перетворення в роки правління С. Каньйона Доу. Посилення опозиції. Зовнішньополітична орієнтація. Боротьба за владу Ч. Тейлора. Національний патріотичний фронт Ліберії. Перша громадянська війна в Ліберії (1989-1996). Президентські вибори 1997 р. Президентство Ч. Тейлора. Початок Другої громадянської війни. Війські злочини та міжнародний трибунал.

Тема 18. Авторитаризм Мобуту Сесе Секо в Конго. Армійська та журналістська діяльність. Державний переворот 1965 р. і прихід до влади. Політична система. Партія Народного руху революції. Мобутизм. Економіка та соціальна сфера. Зовнішньополітична орієнтація. Суспільні рухи. Міжетнічні конфлікти. Перша конголезька війна та її наслідки.

Тема 19. Президенти-диктатори Екваторіальної Гвінеї – Франциско Масіас Нгема та Теодоро Обіанг Нгема. Початок диктаторського правління Ф. Нгема. Створення однопартійної системи. ПУНТ. Конституція 1973 р. Становище економіки. Політичний терор. Національна, соціальна і культурна політика Ф. Нгема. Державний переворот і прихід до влади Т. Нгема. Реформаторська діяльність Т. Нгема. Встановлення багатопартійної системи. Формування культу особи Т. Нгема.

Тема 20. Найексцентричніший диктатор ХХ ст. – Жан Бедель Бокасса. Військова кар'єра. «Новорічний переворот» і встановлення одноосібної влади. Президентство Ж. Бокасса. Ідеологічні переконання. Панафриканізм. Центральноафриканська імперія. Коронація Бокасса І. Суспільно-політична ситуація в країні. «Операція Барракуда» 1979 р. Життя диктатора після відновлення республіки.

Тематика семінарських занять

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

СРСР в умовах сталінізму

Семінарське заняття № 2 (4 год.)

Фашистська диктатура в Західній Європі

Семінарське заняття № 3 (4 год.)

Комуністичні режими в країнах Азії

Семінарське заняття № 4 (4 год.)

Диктаторські режими в Латинській Америці та на о. Куба

Семінарське заняття № 5 (2 год.)

Лівія та Ірак наприкінці 70-х рр. ХХ – на початку ХХІ ст.

Семінарське заняття № 6 (4 год.)

Країни Центральної Африки в умовах авторитаризму

Семінарське заняття № 7 (2 год.)

Диктатори Східної та Західної Африки

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)	Форми звітності
1.	Підготовка до аудиторних занять та усіх видів контролю: <ul style="list-style-type: none">- опрацювання лекційного матеріалу;- підготовка до семінарських занять;- підготовка до проміжного контролю.	7 26 4	2 6 4	Конспект Конспект Модульна контрольна робота
2.	Виконання індивідуальних завдань: <ul style="list-style-type: none">- опрацювання питань для самостійного вивчення;- написання есе;- написання та захист реферату;- складання таблиці.	10 2 10 13	71 2 10 13	Конспект Есе Реферат Наявність таблиці в зошиті для семінарських занять
	Разом	72	108	

Тематика індивідуальних (групових) завдань:

- Підготувати есе на тему (на вибір):

1. «Причини встановлення та наслідки диктаторських режимів на Африканському континенті».
2. «Диктаторські режими Й. Сталіна та А. Гітлера: спільні риси та відмінності».
3. «Ідеологічні засади суспільного розвитку країн Азії в добу тоталітаризму».
4. «Культ особи – невід’ємна складова диктаторських режимів».
5. «Авторитаризм в Латинській Америці та на Кубі: позитивні та негативні наслідки».

- Тематика рефератів (один на вибір):

1. Історичний портрет І. Сталіна.
2. Сталінізм як нова релігія СРСР.
3. А. Гітлер і окультизм.
4. Встановлення фашистської диктатури в Італії. Б. Муссоліні.
5. Правління Франциска Франко в Іспанії.
6. Режим Ніколає Чаушеску в Румунії.
7. Політичний портрет Мао Цзедуна.
8. «Червоні кхмери» в Камбоджі та їх модель комунізму.
9. Диктаторські режими в КНДР у ХХ ст.
10. Диктатура Саддама Хусейна в Іраці.
11. Джамахірія Муаммара Каддафі.
12. Жорстокий диктатор Іді Амін.
13. «Батько чилійського народу» Аугусто Піночет.
14. Політична діяльність Фіделя Кастро.
15. Диктатура Альфредо Стресснера в Парагваї.
16. Диктатор «Брудної війни» в Аргентині. Хорхе Відела.
17. Правління Семюеля Каньйона Доу та Чарльза Тейлора в Ліберії.
18. Мобутизм як політична доктрина.
19. Культ особи диктаторів Екваторіальної Гвінеї у ХХ ст.
20. Диктатор-канібал Жан Бедель Бокасса.

- Скласти таблицю «Найвідоміші диктатори Європи, Південної Америки, Азії та Африки (ХХ ст.)».

Прізвище та ім'я диктатора	Країна	Роки правління	Внаслідок яких дій прийшов до влади	Ідеологія	Наслідки внутрішньої політики	Наслідки зовнішньої політики

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Форми поточного контролю

Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань.

На лекціях та семінарських заняттях застосовуються різноманітні методики активізації навчального процесу:

- проблемні лекції;
- робота в малих групах;
- семінари-дискусії;
- мозкові атаки;
- презентації;
- демонстрація науково-популярних фільмів.

Форми проміжного контролю

Проміжний (модульний) контроль рівня знань студентів здійснюється за результатами модульної контрольної роботи в письмовій формі.

Форми підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю дисципліни «Диктаторські режими ХХ ст.» – залік. Оцінювання рівня опанування студентами навчального матеріалу здійснюється виключно на підставі виконання ними певних видів робіт, які зазначені в робочій програмі.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- Контроль засвоєння теоретичних знань (опитування на семінарських заняттях).
- Контроль виконання самостійної роботи студентів (написання есе, підготовка та захист реферату, виконання ІНДЗ).
- Перевірка якості написання модульних контрольних робіт.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (зі змінами, затвердженими рішенням вченої ради ІДГУ від 30.08.2018 р., протокол №1). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік). Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою (від

1 до 100) і переводиться в оцінку за традиційною шкалою «зараховано», «не зараховано» (для заліків).

Шкала та критерії оцінювання знань студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів («відмінно»)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали («добре»)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали («задовільно»)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали («незадовільно»)	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал («початковий рівень»)	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів («низький рівень»)	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Кожен окремий вид робіт для самостійного опрацювання оцінюється окремо за шкалою від «0» до «5».

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30. Загальна оцінка, що є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, переводиться в 100 шкалу згідно з додатком 2 «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (зі змінами, затвердженими рішенням вченої ради ІДГУ від 30.08.2018 р., протокол №1) і помножується на коефіцієнт 0,3.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підрахунок загальної оцінки здійснюється з урахуванням загальної кількості балів поточного контролю та модульної контрольної роботи. Мінімальний пороговий рівень за поточний контроль становить – 35 балів, за проміжний – 16 балів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Баберовскі Й. Червоний терор. Історія сталінізму / Й. Баберовскі. – К., 2007. – 248 с.
2. Белоусов Л. С. Бенито Муссолини: политический портрет // Новая и новейшая история. –1991. – № 5-6.
3. Белоусов Л. С. Бенито Муссолини: политический портрет. — М.: Новая и новейшая история, 1991, № 5, 6.
4. Белоусов Л. С. Муссолини: диктатура и демагогия . – М., 1993.
5. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: У 2 кн. – Київ, 1994.
6. Богуш Е.Ю., Ульянова А.В. Чили во второй половине XX века. – М., 2001.
7. Богуш Е.Ю., Щелчков А.А. Политическая история Чили XX века. – М., 2009.
8. Бойко О.Д. Історія України у XX столітті: 20-ті – 90-ті роки: (Навч. посібник для студентів). – Ніжин, 1994.
9. Бурлацкий Ф. М. Мао Цзедун. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. 254 с.
10. Бэлфор С. Фидель Кастро. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1997.
11. Ватлин А.Ю. Германия в XX веке /А.Ю. Ватлин - М., 2002.
12. Верт, Н. Террор и беспорядок. Сталинизм как система / Н. Верт ; [пер. с фр. А.И. Пигалева]. – М. : РОССПЭН : Фонд Первого Президента Б. Н. Ельцина, 2010. – 444, [3] с.
13. Волкова Г. И., Дементьева А. В. Политическая история Испании XX века: Учеб. пособие. – М.: Высш. школа, 2005. – 191 с.
14. Газін В.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002 роки) : навчальний посібник / В.П. Газін, С.А. Копилов – К.: Либідь, 2004. – 624 с.
15. Галенович Ю. М. Пэн Дэнхуей и Мао Цзэдун. Политические лидеры Китая XX века. – М. : Огни, 2005. – 411 с.
16. Гордиенко А. Н. Иосиф Сталин. – Минск: Литература, 1998.
17. Громько А.Л. Политические режимы: сущность, исторические формы и реальная практика / А.Л. Громько. – М.: Прометей, 2003. – 234 с.
18. Дем'яненко Б. Л. Три моделі тоталітаризму: Порівняльний аналіз фашизму, більшовизму та націонал-соціалізму. Монографія. – К. : Нелень, 2000. – 254 с.
19. Драбкин Я. С., Комолова Н. П. Тоталитаризм в Европе XX века. – М.: Памятники исторической мысли, 1996. – 540 с.
20. Зашкільняк Л. Історія Центрально-східної Європи. Зашкільняк Л. – Львів, 2001.
21. Иванов О. В. «Дипломатия Мао Цзэдуна: эволюция политики балансирования между США и СРСР в 1949–1950-х гг. // Актуальные проблемы международных отношений и дипломатии (1918 г. – начало XXI в.). – 2015. – С. 162–165.
22. Ильинский М. М. Жизнь и смерть Бенито Муссолини. – М.: Вече, 2000.
23. История новейшего времени стран Европы и Америки:1918–1945 / Под ред. Е. Ф. Язькова: учеб. пособие для студ. вузов специальности «История». – М., 1999.

24. История Кампучии. – М., 1991.
25. История Ливии в новое и новейшее время. – М., 1992.
26. История Тропической и Южной Африки. 1918-1988. – М., 1989.
27. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002). – Вінниця: Фоліант, 2003.
28. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945): Навч. посіб. – К.: Комп'ютерплес, 2001.
29. Іванов О. В. Мао Цзедун: Політичні проблеми культурного розвитку Китаю (до «революції» 1966–1976 рр.). Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. – 2016. – №1. – С. 78–82.
30. Калиніна А. О. Виникнення тоталітаризму: умови формування та типологія, Актуальні проблеми політики. – 2014. – Вип. 51. – С. 264-272.
31. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999 рр.). – Львів, 2000.
32. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. – Львів, 2004.
33. Козлітин В.Д. Історія країн Європи та Америки (1918-1945 рр.). – Х. : Рейтинг, 2010. – 82 с.
34. Краткая история Румынии. С древнейших времен до наших дней / отв. ред. В.Н.Виноградов. – М.: Наука, 1987. – 542 с.
35. Кульчицький С.В. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1918–1928). – Київ, 1996.
36. Кульчицький С.В. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.). – Київ, 1999.
37. Литвин В.М. Україна у першому повоєнному десятилітті (1946–1955). – Київ, 2004.
38. Маркес Г. Г. Фидель. – М.: За рубежом, 1988, № 18.
39. Мартынов Б.Ф. История международных отношений стран Латинской Америки (XX – XXI вв.). – М., 2008
40. Мясников В. С. Мао Цзедун // Вопросы истории. – 1990. – № 1.
41. Новейшая история стран Европы и Америки. XX век: Учебник для студ. высш. учеб. заведений: В 2 ч. / Под ред. А. М. Родригеса, М. В. Пономарева. – М., 2001.
42. Новейшая история стран Латинской Америки: учеб. пособие. Строганов А. И. – М.: Высш. шк., 1995.– 415 с
43. Павлюк В. В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945 рр): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Віктор Павлюк. - Л. : Піраміда, 2010. – 281 с.
44. Пехнік А. В. Різновиди тоталітаризму: спільне й особливе / А. В. Пехнік // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. – 2000. – Вип. 9. – С. 118-122.
45. Пожарская С. П. Генералиссимус Франко и его время //Новая и новейшая история. – 1990. – № 6.
46. Пономарев М.В., Смирнова С.Ю. Новая и новейшая история стран Европы и Америки: Практическое пособие: в 3 ч. – Ч.2. – М., 2000.
47. Потапов В. И. Судьба диктатора Чаушеску // Новая и новейшая история. – 1990. – № 5.
48. Престон П. Франко. Биография. – М., 1999.
49. Прібіловський В. Тоталітаризм, комуністи, націонал-патріоти, фашисти. Терміни й реальність / В. Прібіловський // Юридичний журнал: Аналітичні матеріали. Коментарі. Судова практики. – 2005. – № 6. – С. 176-183.
50. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки. – Суми, 2003.
51. Строганов А.И. Латинская Америка. Страницы истории XX века. – М.: Едиториал УКСС, 2004. – 168 с.
52. Строганов И. Латинская Америка в XX в. – М.: Дрофа, 2002.
53. Ткач О.І. Модернізація політичних систем країн Латинської Америки (політологічний аналіз) / О.І. Ткач. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 312 с.

54. Федоров В. А. Эволюция авторитарных режимов на Востоке. – М.: ВО «Наука». Издательская фирма «Восточная литература», 1992.
55. Фест И. Адольф Гитлер. – Т.1-3. – Пермь, 1993.
56. Хайек Ф. А. Чили: от диктатуры к демократии. – М.: Книга, 1999.
57. Хорос В., Чешков М. Авторитаризм и демократия в третьем мире // Мировая экономика и международные отношения. – 1995. – № 7.
58. Юрьев М. Ф. История стран Азии и Северной Африки после Второй мировой войны (1945-1990). - М., 1994.
59. Язькова А. А. Крах «золотой эпохи» Чаушеску. – М.: Вопросы истории, № 9/10.
60. Якушевский А. Адольф Гитлер как политик и полководец. – М.: Независимая газета, 1995, № 2.

ДОПОМІЖНІ ДЖЕРЕЛА

1. Безнин М.А. Аграрный строй России в 1930-1980-х годах: (новый подход) // Вопросы истории. – 2005. – № 7. – С. 23-44.
2. Білокін С. Масовий терор, як засіб державного управління в СРСР. – К., 1999.
3. Бостан Л. М. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. – Центр учбової літератури: Бостан Л. М., 2008.
4. Бригсс Э. Европа нового и новейшего времени. С 1789 г. до наших дней. – В 3 т. – Т.3. – М., 2006. – 574 с.
5. Введение в политическую теорию: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2013. – 432 с.
6. Верт Н. История Советского государства / Н. Верт. 1900-1991. – М., 1998. – 544 с.
7. Волкогонов Д.А. Семь вождей. – М., 1996.
8. Галенович Ю. М. Мао Цзэдун вблизи. М. : «Русская панорама», 2006. – 325 с.
9. Говоров И.В. советское государство и преступный мир (1920-е – 1940-е гг.) // Вопросы истории. – 2003. – №11. – С.143-152.
10. Грант Н. Конфликты XX века. – М., 1995.
11. Грегори, П. Политическая экономия сталинизма / П. Грегори ; [пер. с англ. И. Кузнецова, А. Маркевича]. – [2-е изд.]. – М. : РОССПЭН : Фонд Первого Президента России Б. Н. Ельцина, 2008. – 399 с
12. Гришко Р. Н. Вожди и тираны. – Минск: Современный литератор, 1998.
13. Грюнберг К. Гитлер. СС – черная гвардия Гитлера. – М., 1995.
14. ГУЛАГ: экономика принудительного труда / Уполномоченный по правам человека в Рос. Федерации [и др.] ; [отв. ред. Л. И. Бородин, П. Грегори, О. В. Хлевнюк]. – М. : РОССПЭН : Фонд Первого Президента России Б. Н. Ельцина, 2008. – 315, [3] с.
15. Давлетов А.Р. Политическая история Европы XX – начало XXI ст. – Запорожье, 2007. – 264 с.
16. Дейвіс Н. Європа: Історія. – К., 2000.
17. Дубинянский М. Мао Цзэдун: Поединок с историей // Личности Украины. – 2009. – № 2. – С. 50–69.
18. Иванов Р. Ф. Сталин и союзники: 1941–1945 гг. – Смоленск, 2000.
19. Иванова Г. М. История ГУЛАГа, 1918-1958: социально-экономический и политико-правовой аспекты / Г. М. Иванова. – М., 2006. – 438 с.
20. Ислам в Восточной, Центральной и Южной Африке. – М., 1991.
21. История России 1917-2009 / А. С.Барсенков, А. И.Вдовин. – М., 2010. – 846 с.
22. История национально-освободительной борьбы народов Африки в новейшее время. – М., 1978.

23. Іванов О. В. «Холодна війна»: США–СРСР–Китай (з позиції сьогодення) // Науковий вісник Дипломатичної Академії України. – 2016. – Вип. 23. – Ч.1. – С. 104–108.
24. Іванов О. В. Боротьба Китаю за лідерство серед країн, які розвиваються (Азія, Африка, Латинська Америка), 1965 – на початку 1970-х років // Всесвітня історія та схід. – 2015. – С. 106–116.
25. Іванов О. В. Китайсько-американські відносини: за часів Мао та після (1972–2014 рр.) // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Історія. – 2016. – Вип. 262. – С. 54–56.
26. Кульчицький С. Комуністична партія і радянське суспільство (До 100-річчя КПРС) // Сучасність. – 1998. – №4. – С. 108-113.
27. Кульчицький С. У площині державного співіснування: рад. Україна і рад. Росія: відносини між першою і другою світовими війнами // Політика і час. – 1996. – №5. – С.61–70.
28. Любимов М. Тайные страсти Фиделя. – М.: Совершенно секретно. 1998, № 2.
29. Мазер Г. Адольф Гитлер: Легенда, миф, реальность / Г.Мазер. – Ростов–на-Дону, 1998.
30. Міжнародні відносини та світова політика / Під ред. В.А. Манжолі, кер. авт. кол. В.Ю. Крушинський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 863 с.
31. Островский В.И. Макроэкономические аспекты развития рыночной экономики: Опыт Чили (1973-1990-е гг.). – М., 1997.
32. Полуниін А. Живые цветы для Чаушеску // Парламентская газета. – 1999. – декабрь.
33. Снайдер Т. Криваві землі: Європа поміж Гітлером та Сталінім. – К. : Грані-Т, 2011. – 447 с.
34. Советский фактор в Восточной Европе 1944 – 1953 гг. Документы. – В 2 т. – М., 1999-2002.
35. Сударев В.П. Взаимозависимость и конфликт инетресов: США и Латинская Америка (2-я пол. XX в.). – М., 2000
36. Сухотина Л.Г. Ф. Помпер Ленин, Троцкий и Сталин. Интеллигенция и власть // Отеч.история. – 1994. – №5. – С.193.
37. Шаповал Ю.І. Людина і система: (Штрихи до портрета тоталітарної доби в Україні). – Київ, 1994.
38. Шаповал Ю.І. Україна 20–50-х років: сторінки ненаписаної історії. – Київ, 1993.
39. Шевчук О. В. Зовнішня політика країн Азії (1945–2000 рр.).
40. Ширер У. Взлет и падение Третьего рейха. – В 2 т. – М., 1991.
41. Якушик В. Політична система та політичний режим // Політична думка. –1993. – № 1.
42. Якушик В. Різновиди політичних режимів // Віче. – 1995. – № 9.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Андреев В. М., Капарулін Ю. В. Історія Росії та СРСР: навчально-методичний посібник / В. М. Андреев, Ю. В. Капарулін. – Херсон : ФОП Головка О.А., 2015. – 68 с. – Режим доступу: ekhsuir.kspu.edu/.../1/История%20России%20та%20СРСР.pdf
2. Сокирська В.В. Новітня історія країн Європи та Америки: Навч. посібник. – Умань: ВЦ «Софія», 2010. – 188 с. – Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/ece/6728_01.pdf
3. Дем'яненко Б. Л. Три моделі тоталітаризму: Порівняльний аналіз фашизму, більшовизму та націонал-соціалізму. Монографія. – К. : Нелень, 2000. – 254 с. – Режим доступу: ephseir.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/.../861/МОНОГРАФІЯ.pdf?..

4. Мусский С. А. 100 великих диктаторов. Монография. – Режим доступа: <http://book-online.com.ua/read.php?book=1090>
5. Мирошникова В., Вагман Илья, Вукина Н. 100 знаменитых тиранов. Монография. – Режим доступа: <https://www.litmir.me/br/?b=152371>
6. Авадяева Е., Зданович Л. 100 великих казней. М.: Вече, 2010 г. – Режим доступа: <http://historylib.org/historybooks/E--Avadyaeva--L--Zdanovich-100-velikikh-kazney/>
7. Трошин Ю. А. История стран Азии и Африки в новейшее время. – Режим доступа: <https://www.e-reading.club/bookreader.php/1021560/Troshin>
8. Потемкина М. Н. История стран Азии и Африки в новое и новейшее время. – Режим доступа: <https://avidreaders.ru/read-book/istoriya-stran-azii-i-afriki-v1.html>
9. Бузов В. И. Новейшая история стран Азии и Африки (1945—2004). – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 574 с. – Режим доступа: <http://na5ballov.pro/lib/azia/3766-buzov-v-i-noveyshaya-istoriya-stran-azii-i-afriki-19452004.html>
10. Терлецька І. Сутність сталінізму: історіографічне осмислення в сучасній Україні та Росії. – Режим доступа: history.org.ua/JournALL/xxx/xxx_2011_16/17.pdf
11. Шаповал Ю. І. Сталінізм і Україна. – Режим доступа: history.org.ua/JournALL/journal/1991/6/5.pdf
12. Верт Н. История Советского государства 1900-1991. Монография. – Режим доступа: history.org.ua/LiberUA/5-01-003643-9/5-01-003643-9.pdf
13. Новейшая история стран Европы и Америки. XX век. Часть 1. 1900–1945. – Режим доступа: <https://www.rulit.me/books/noveyshaya-istoriya-stran-evropy-i-ameriki-xx-vek-chast-1-1900-1945-read-439372-257.html>
14. Макаричев М. Фидель Кастро. Биография патриота. – Режим доступа: sd-inform.org/upload/books/Political%20history/.../Biographija%20patriota.pdf
15. Политология. Под редакцией Тургаева А. С. – Режим доступа: hpica.pz.nl/main.php?action=asset&asset_action=download&obj_id...
16. Родригес А. М. Реформация и модернизация религиозной и политической идеологии на Востоке (XIX-XX вв.). – М. : Прометей, 2011. – 224 с. – Режим доступа: <http://znaniium.com/catalog/product/557938>
17. Степанков В. С. Нова та Новітня історія Азії та Африки. – Режим доступа: elar.kpnu.edu.ua:8081/.../Степанков%20В.%20С.%20Новіт

**ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ /
20__ Н.Р.¹**

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року